

باید برای ارتقای فرهنگ این شهر زیرزمینی فکری کرد

قطارهای مترو؛ انباشته از معضل‌های ملال آور

آذر فخری، روزنامه‌نگار

آنرا رابر پوست و چشم و اپرو بدن شان تست کنند

ماینز مسافریم

بگذارید فعلا از معضل احتمالا ناگشودنی دست‌فروشان کمی بیرون بزنیم و درباره خودمان به عنوان مسافر صحبت کنیم. خودمان یعنی مسافراتی که باصدای بلند باهم صحبت می‌کنیم، با گوشی‌های مان‌هم که صحبت می‌کنیم صد بلندتر است؛ چون مدام خط‌قطع و وصل می‌شود. باهای مان را تا وسط راه رو واگن دراز می‌کنیم و مانع رفت و آمد دیگران می‌شویم. وسایل مان را طوری روی صندلی می‌گذاریم و به این ترتیب جای یک نفر را می‌گیریم.

همه این‌ها را داشته باشید در کنار آن دوسه نفر دوستی که در دیف‌های روبه‌رو می‌نشینند و این سمت به آن سمت یک مباحثه و مکالمه پر شور و هیاهو به راه می‌اندازند و جمعی را مفتون و مدهوش و کنجکاو صحبت‌های شان می‌کنند؛ طوری که اگر وسط راه پیاده شوند، شاید دل مان پیش بقیه ماجرا بماند و این که بالاخر آخر این داستانی که این چند نفر داشتند در باره اش صحبت می‌کردند به کجا رسید!

یکی دیگر از معضلات بزرگ متروسواری، زمان پیک و تراکم است، زمانی که همه یادارند می‌روند یا دارند برمی‌گردند و به این ترتیب، تمام واگن‌های مترو و بلالاب از جمعیت است. جمعیتی که چنان به هم فشرده شده‌اند که صورت‌های شان به هم چسبیده و البته که به قول مهسا بیشتر بر خوردهای نامناسب و حتی خشونت‌آمیز در چنین مواقعی رخ می‌دهد؛ مردم معمولا بزرگی را باخود در میان راه‌روهای واگن این طرف و آن طرف می‌کشند و به زور و اصرار از مسافران می‌خواهند که لوازم

فضا می‌پیچد، آن‌هایی که ناهارشان را با پیاز و سیر و ترشی خورده‌اند، از سوی مسافران دیگر مورد حمله فرامی‌گیرند. بماند که بسیاری هم هستند که احتمالا چیزی به نام مسواک امدت‌هاست تجربه نکرده‌اند. اگر پای در دلد مسافران مترو بنشینید، می‌فهمید که همه از هم گله دارند؛ اما تقریبا همین‌ها، مسائلی را که از دیگران انتظار دارند رعایت نمی‌کنند. نرسن می‌گوید خوب چه کار کنیم. گاهی مدت‌هاست در ایستگاه ایستاده‌ای و چند قطار بلالاب از مسافر آمده و رفته دیگران می‌شویم. وسایل مان را طوری روی صندلی می‌گذاریم و به این ترتیب جای یک نفر را می‌گیریم.

همه این‌ها را داشته‌باشید در کنار آن دوسه نفر دوستی که در دیف‌های روبه‌رو می‌نشینند و این سمت به آن سمت یک مباحثه و مکالمه پر شور و هیاهو به راه می‌اندازند و جمعی را مفتون و مدهوش و کنجکاو صحبت‌های شان می‌کنند؛ طوری که اگر وسط راه پیاده شوند، شاید دل مان پیش بقیه ماجرا بماند و این که بالاخر آخر این داستانی که این چند نفر داشتند در باره اش صحبت می‌کردند به کجا رسید!

یکی دیگر از معضلات بزرگ متروسواری، زمان پیک و تراکم است، زمانی که همه یادارند می‌روند یا دارند برمی‌گردند و به این ترتیب، تمام واگن‌های مترو و بلالاب از جمعیت است. جمعیتی که چنان به هم فشرده شده‌اند که صورت‌های شان به هم چسبیده و البته که به قول مهسا بیشتر بر خوردهای نامناسب و حتی خشونت‌آمیز در چنین مواقعی رخ می‌دهد؛ مردم معمولا بزرگی را باخود در میان راه‌روهای واگن این طرف و آن طرف می‌کشند و به زور و اصرار از مسافران می‌خواهند که لوازم

فشرده‌ای بوی بد دهان‌ها و بدن‌ها در

می‌کنند. طبیعی است که با چنین تراکمی چنین فردی اصلا نمی‌تواند از مترو استفاده کند. فهرست مشکلات و موانعی که برای استفاده از مترو پیش روی مافرار گرفت، طولانی بود. محسن سرخو، رئیس کمیته حمل و نقل شورای اسلامی شهر تهران با تأیید این مشکلات می‌گوید: در خصوص بهره‌برداری از مترو و ماهیچه‌ها خلأهایی در شهر تهران مواجه بوده‌ایم که این خلأها بیشتر به دلیل عجله‌هایی که در بهره‌برداری‌ها انجام شده صورت گرفته‌اند و در حال حاضر هم با کمبود اعتبارات ادامه دارند.

سرخو با تأکید بر این که رفع این مشکلات رابطه نزدیکی با تأمین اعتبارات دارد، می‌افزاید: یکی از مهم‌ترین مشکلات موجود سیستم حمل و نقل زیرزمینی ما، این است که برای استفاده افراد خاص، طراحی نشده است، یعنی برای استفاده معلولان، جانبازان و سالمندان.

رئیس کمیته حمل و نقل شورا، انبند آسانسور در بسیاری از ایستگاه‌ها را یکی از نشانه‌های این طراحی نامناسب می‌داند و معتقد است: قبلا ما مشکل پله برقی داشتیم که الان تا حدودی رفع شده اما هنوز بسیاری از ایستگاه‌ها ما آسانسور ندارند و بدون آسانسور مترو برای افراد کهنسال و معلول بلا استفاده است.

سفر با مترو و اعمال شاقه!

بیش از یک دهه است که مردم سفرهای درون شهری شان را با قطارهای مترو انجام می‌دهند. در شهر بزرگی مثل تهران تعداد زیادی ایستگاه مترو راه‌اندازی شده است، اما رفتارهای پرخطر نامناسب عده‌ای، تبدیل شدن قطارها به بازار و عدم رعایت بهداشت فردی در مکان‌های عمومی نشان‌دهنده عدم آگاهی بعضی مردم نسبت به فرهنگ صحیح استفاده از این وسیله نقلیه عمومی و باحتی حضور در اجتماعات و مکان‌های عمومی است. درست است که افزایش قطارها نقش مهمی در کاهش معضلات این روزهای مسافران همیشگی متروها دارد، اما شاید خودمان بتوانیم به راحتی از بار این مشکلات سداه اما ناراحت‌کننده بکاهیم.

برگردیم به همان بحثی آغاز کرده بودیم یعنی معضل دست‌فروشی و تکدی‌گری در مترو که به یکی از مظاهر

مترو جای افراد خاص نیست!

البته این را در مترو خیلی شنیده‌ایم که وقتی کسی از فشار و آویزان شدن و تکیه کردن دیگران گله می‌کند، فوری به او می‌گویند دوست نداری با آژانس قطار هابسیار کوتاه‌است. بنابراین جمع جمعیتی که ما در ایستگاه‌های داخلی می‌بینیم، اصلا آن‌جا نداریم.

این پژوهشگر حوزه شهری رعایت نشدن حریم شخصی افراد در داخل

یکی از مهم‌ترین مشکلات موجود سیستم حمل و نقل زیرزمینی ما، این است که برای استفاده افراد خاص، طراحی نشده است، یعنی برای استفاده معلولان، جانبازان و سالمندان.

نبود آسانسور در بسیاری از ایستگاه‌ها را یکی از نشانه‌های این طراحی نامناسب است

اساسی انجام شود هر چند گویا راه‌ادی برای رفع آن وجود ندارد. در همین زمینه مدیر عامل شرکت بهره‌برداری متروی تهران در مورد فعالیت گسترده دست‌فروشان در مترو می‌گوید: «بارها عنوان کردم که بر خورد و سوا مانده‌ی دست‌فروشان به دلیل نقص‌های قانونی فراتر از اختیارات من به عنوان مدیر عامل مترو است. قانون درست و مشخصی در مورد دست‌فروشان نداریم به گونه‌ای که مشخص نیست باید با دست‌فروشی که در مترو اقدام به سد

معبور و عرضه کالا‌های بی‌کیفیت خارجی می‌کند تحت چه عنوانی برخورد کنیم». احمدی با فاش می‌افزاید: «بارها و بارها از مقامات قضایی تهران، مسئولان امنیتی و ستاد مبارزه با قاچاق کالا

درخواست کرده‌ایم، باور و دبه مقوله دست‌فروشان مترو، به ما در ساماندهی آن‌ها کمک کنند. ما با سیستم قضایی، ستاد مبارزه با قاچاق، پلیس، سازمان بازرسی کل کشور و هر دستگاه دخیل دیگر مکاتبه کرده‌ایم اما خواهش می‌کنیم که در دست‌فروشان کالا‌های غیر مجازی را در سطح مترو به فروش می‌رسانند. ۳۰۰ در صد پیام‌هایی که در سامانه ۱۳۷ و ۱۸۸۸ شهرداری تهران در حوزه مترو ثبت می‌شود، مربوط به شکایت مسافران از دست‌فروشان است و این در حالی است که من به عنوان مدیر عامل مترو به دلیل ضعف قانون نمی‌توانم کاری انجام دهم؛ از طرف دیگر وقتی معاون رئیس‌جمهور می‌گوید «از برخورد با دست‌فروش احساس شرم می‌کنم»، آیا می‌توانم به دست‌فروش بگویم بالای چشمت ابرو است؟»

احمدی با فاشده این‌طور به سخنانش پایان می‌دهد: «پنج هزار خلیلی جدی گرفته‌نمی‌شدا ما این روزها با گسترده شدن آن تبدیل به یک معضل اجتماعی شده‌است که البته دارای لایه‌ها و ابعاد پیدا و پنهان زیادی است. حضور تعداد زیادی از دست‌فروشان و متکدیان در بین جمعیت انبوه مسافران از جنبه‌های مختلفا اعتراض مردم را در پی داشته است و جادار دبرای رفع این مشکل کاری

عمق و تامل». از این شاخه به آن شاخه پریدن چه در امور روزانه و چه در مدیریت یک سازمان یا کشور، باعث می‌شود که تمرکز رخ ندهد. زمانی که به هر دلیلی یک کار متوقف می‌شود و به کار دیگری می‌پردازیم. اهنگ آن کار را از دست می‌دهیم و مسیر انجام کار را گم می‌کنیم و وقتی دوباره سرآغ آن می‌رویم، باید برای دستیابی به اهنگ قبلی زمان و انرژی بگذاریم. بیشتر این انرژی‌ها در رفت و برگشت بین کارهای مختلف صرف می‌کنیم. این رفت و برگشت‌ها قطع شدن هادر مقایسه با زمانی که از ابتدا تا انتها روی یک کار متمرکز هستیم. زمان انجام آن کار را تا ۵ برابر بیشتر می‌کند. به بیان ساده، تک‌کاری می‌تواند زمان لازم را برای انجام کارهای مهم تا ۸۰ درصد کاهش داده و کیفیت و عمق کار را به شدت افزایش دهد.

پس به زبان ساده

تمرکز: به جای چندکار در آن واحد، روی یک کار متمرکز شویم. عمیق: عمیق به یک کار بپردازیم. توجه کامل به آن تخصیص دهیم و بگذاریم چیزهای دیگر به آن هجوم بیاورند (مثال: وقتی با همسرمان صحبت می‌کنیم موبایل مان را کنار بگذاریم). تامل: حرص و ولع این که یک کار را به هر نحوی که شده به اتمام بریم در خود کنترل کنیم و تا زمانی که لازم است به کار فعلی ادامه بدهیم و کار جدید را شروع نکنیم.

از گوشه و کنار

شهردار تهران:

هر شهر وند از خدمات بیشتری استفاده کند، باید هزینه اش را بپردازد

شهردار تهران معتقد است: «هر فردی در شهر از خدمات بیشتری استفاده کند، باید هزینه آن را بپردازد و البته معنایش این نیست که بخواهیم از همه مردم هزینه‌ی بالادریافت کنیم.»

پیروز حناچی، سه خبرگزاری ایلنا گفت: «در مجلس دو لایحه داریم که اگر به تصویب برسد، بخش عمده‌ای از درآمدهای پایدار برای شهر تهران تأمین می‌شود. یکی از این لایحه، لایحه منابع مالی پایدار و دیگری لایحه مالیات بر ارزش افزوده است.» شهردار تهران در پاسخ به این پرسش که شهرداری علاوه بر دریافت عوارض از مردم چه درآمدهای پایدار دیگری می‌تواند داشته باشد، افزود: «عوارض، مالیات محلی، مالیات بر ارزش افزوده و مالیات خودر از جمله درآمدهای پایدار است و همه درآمدهای شهری از همین جنس عوارض و مالیات است.»

سمن‌های تهران صاحب‌خانه شدند

رئیس ستاد توان افزایی و حمایت از فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد شهر تهران از راه‌اندازی و افتتاح اولین «سمن‌سرای تهران» با هدف حمایت از فعالیت‌های داوطلبانه و سمن‌ها در پایتخت خبر داد.

وی افزود: این نخستین بار در مدیریت شهری است که چنین فضایی با عنوان «سمن‌سرا» مشخصا برای فعالیت‌های داوطلبانه و در اختیار سازمان‌های مردم‌نهاد قرار می‌گیرد و امیدوارم خیلی زود، این طرح نه فقط در دیگر مناطق شهرداری تهران، بلکه در دیگر شهرهای کشور نیز اجرایی شود و چنین فضاهایی در اختیار سازمان‌های مردم‌نهاد قرار گیرد.

رئیس ستاد توان افزایی و حمایت از فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد شهر تهران تصریح کرد: با برخی از مناطق دیگر شهرداری تهران نیز در همین موضوع وارد رایزنی شده‌ایم و خوشبختانه چند شهر در منطقه دیگر هم آمادگی اولیه خود را اعلام کرده‌اند که امیدوارم خیلی زود تعداد سمن‌سراها در شهر تهران، حداقل به تعداد مناطق افزایش یابد.

وی تصریح کرد: همچنین ستاد توان افزایی و حمایت از فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد شهر تهران از سمن‌های فعال در حوزه مدیریت شهری و محلات حمایت‌های رسانه‌ای و تبلیغی انجام خواهد داد و در انجام ماموریت‌های این تشکل‌ها، تسهیل‌گری می‌کند. نظری ایجاد سمن‌سرا در مناطق تهران را یکی از راه‌های موثر در نظام‌مند کردن توزیع امکانات و تسهیل‌گری برای سازمان‌های مردم‌نهاد شهر تهران بر شمرده و گفت: به زودی آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی که به نحوه فعالیت سمن‌سراها نظارت دارد، تدوین شده و از ابتدای سال ۹۸ روند فعالیت در فضاهای مورد اشاره به سمن‌ها آغاز خواهد شد. سمن‌سرا در هر منطقه ایجاد و برای استفاده NGO های همان منطقه مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت.

هدف، بررسی چالش‌های «مدیریت محله» است

همایش «محله، مشارکت و توسعه» با هدف بررسی چالش‌ها و چشم‌اندازهای مقوله «مدیریت محله» برگزار می‌شود. این همایش یک روزه که توسط ستاد «مدیریت محله» شهرداری تهران برگزار می‌شود، مستلزم بر سه میزگرد تخصصی است که در آن جمعی از پژوهشگران رشته‌های جامعه‌شناسی و مدیریت شهری و مدیران شهرداری تهران به بیان دیدگاه‌های خود در مورد مسائل مربوط به «مدیریت محله» می‌پردازند.

«تعاریف و مباحث نظری محله در تهران»، «توسعه محله‌ها، جلب مشارکت و مداخلات محلی» و «روایت کنشگران مدنی از فعالیت‌های محله‌محور مشارکتی» عناوین میزگردهای تخصصی همایش است. این همایش امروز دوشنبه ۶ اسفندماه ۱۳۹۷ از ساعت ۸:۳۰ تا ۱۶:۱۵ برگزار می‌شود.

به پویش «زندگی آهسته» پیوندیم

مجتبی لشکر بلوکی

ما از نسل مایکروویو هستیم و نسل‌های قبلی ما از نسل بار گذاشتن آبگوشت برای درست کردن یک غذای سنتی مانند آبگوشتن از روز قبل برخی مواد را خیس می‌دادند تا زه‌دوسه بار آیش را هم عوض می‌کردند و سپس از صبح یاشب قبل غذا را بار می‌گذاشتند تا به خوبی پخته شود و سپس سفره‌ای انداخته می‌شد با هم و سر فرصت آرام آرام غذا خورده می‌شد. اما الان یک غذای آماده یا نیمه‌آماده را می‌گذاریم در مایکروویو و سه دقیقه بعد، تمام ما همه چیز را سریع می‌خوریم. نسل‌های قبلی مادر روابط عاطفی، سال‌ها نامه‌نگاری و هدیه و رفت و برگشت تادل معشوقی را نرم کنند (چه فرادها مرده در گو‌ها). اما اکنون می‌خواهیم کمتر از یک هفته کار به نتیجه برسند و گرنه کات می‌کنیم! لاغری در ۱۰ روز و یادگیری زبان فرانسه در ۳ روز و افزایش قدر ۱ ماه... همه چیز مایکروویوی شده است! این نگرش زندگی ما را تخریب کرده است. به همین خاطر جنبشی در دنیا راه‌افتاده به نام «زندگی آهسته». این جنبش

از کجا شروع شد؟ ۱۹۸۶، در مشهد پورترین میدان شهر رُم، رستوران جدیدی افتتاح شد. هجوم فست‌فود آمریکایی به قلب شهر رُم حساسیت‌هایی ایجاد کرده بود. یکی از معترضان یک ژورنالیست ایتالیایی، جنبشی را آغاز کرد به نام «غذای آهسته». او بر محصولات محلی، آرامش در پختن و آرامش در خوردن و بیش از همه بر لذت بردن از مز‌ماضیل ایتالیایی تأکید می‌کرد. این حرکت از غذا آغاز شد. اما هیچ کس فکرش را نمی‌کرد که این قدر توسعه پیدا کند. غذای آهسته با استقبال گسترده‌ای همراه شد و جالب است بدانید اکنون حدود بیست شاخه از آن در کشورهای مختلف ایجاد شده مثل مدیرت آهسته، تفکر آهسته، آموزش آهسته، علم آهسته، سفر آهسته، گردشگری آهسته، شهر آهسته، طراحی آهسته و خواندن آهسته یا کندخوانی. نهضت آهستگی مخالف سرعت و مدرنیته و بازگشت به گذشته نیست، بلکه مخالف شتاب‌زدگی است. سرعت تضادی باطمینانه ندارد. آن چه ایراد دارد شتاب‌زدگی است. هر گونه شتاب‌زدگی باعث می‌شود که عمق کم شود. لذت عمیق از رابطه، فهم عمیق از یک کتاب، درک عمیق از یک منطقه‌ای که برای گردشگری